Evaluarea logopedică la început de an școlar. Model de fișă de evaluare logopedică și aplicații

Șoimița GHERLE¹, Daciana PANȚIRU²

Abstract

The aim of this paper was to illustrate the approach of speech and language assessment developed within the Interschool Speech Therapy Centers in Romania (Centrele Logopedice Interșcolare), at the beginning of the school year, in a pandemic context. It presents the initial evaluation of students and preschoolers, but also the way in which the complex evaluation of children identified with speech and language disorders is developed, following the legislation and specific methodology. The Speech and Language Evaluation Scale is a very useful tool at this stage and beyond. This helps to condense the relevant data about children, to formulate the speech therapy diagnosis and to outline the therapeutic approach. The developed model addresses both aspects of psychomotor development and aspects of pronunciation and articulation. It is designed mainly for primary school students, but can also be applied to preschoolers. The presented case study is intended to highlight the way this model can be used, at various stages, in a specific intervention strategy.

Keywords: speech and language disorders, initial evaluation, speech and language assessment scale, diagnosis, specific SLT intervention

Terapia logopedică.

Aspecte particulare ale demersului logopedic la nivelul Cabinetelor Logopedice Interșcolare-CLI

Demersul de terapie a tulburărilor de limbaj și de comunicare la nivelul Cabinetelor Logopedice Interșcolare este reglementat prin OM 5555 / 2011 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională, conform căruia intervențiile logopedice se desfășoară în centre logopedice interșcolare, care conform art. 1, alineat 2 "sunt structuri de învățământ special integrat pentru copiii/elevii cu cerințe educative speciale, care prezintă tulburări de limbaj și de comunicare, precum și dificultăți de învățare specifice".

Rolul logopedului școlar din cabinetele logopedice interșcolare este să ofere sprijin, consiliere și să organize activități terapeutice, atât pentru copiii cu tulburări de limbaj și comunicare care au dezvoltare tipică, cât și pentru cei cu dizabilități. De asemenea, logopedul are rolul în a consilia, informa și sprijini familiile copiilor care prezintă tulburări de limbaj, precum și cadrele didactice care lucrează cu acești copii. Astfel, obiectivele activității din cadrul CLI sunt, conform OM 5555/2017- Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea centrelor și cabinetelor logopedice interșcolare -art. 4:

Depistarea, evaluarea și identificarea tulburărilor de limbaj și de comunicare la copiii preșcolari și la școlarii mici;

Orientarea terapiei logopedice spre corectare, recuperare, compensare, adaptare și integrare școlară și socială;

Corectarea tulburărilor de limbaj și de comunicare în vederea diminuării riscului de eșec școlar.

De asemenea, conform aceluiași document legislativ, profesorii logopezi sprijină cadrele didactice din circumscripția logopedică în efortul de abordare individualizată a copiilor care prezintă tulburări de limbaj și comunicare, prin activități specifice :

Participarea/organizarea la/unor acțiuni de informare și consiliere logopedică ;

Acțiuni metodice de îndrumare/consiliere logopedică a cadrelor didactice în unitățile școlare și preșcolare;

Dezbateri tematice privind importanța consolidării limbajului în procesul dezvoltării generale a copilului, condiție esențială a unei integrări școlare și sociale optime.

Elaborarea și realizarea unor programe/proiecte specifice, corespunzătoare principalelor disfuncționalități ale limbajului și comunicării.

Evaluarea logopedică presupune două etape importante:

Screeningul sau depistarea, în această etapă sunt identificați copiii cu risc de dezvoltare tulburări de limbaj și comunicare sau de a fi încadrați într-un diagnostic de tulburare de limbaj și comunicare. Examinarea selectivă se realizează la început de an școlar, timp de o lună la preșcolarii din grupa mare și elevii din clasele pregătitoare până la clasele a IV-a, în unitățile de învățământ din circumscripția logopedică. Se folosesc instrumente operative de depistare –

album logopedic, calendar, orar, precum și alte materiale utile în acest demers.

Evaluarea propriu-zisă, cu scopul încadrării diagnostice- este complexă și presupune analiza tuturor aspectelor limbajului pentru stabilirea diagnosticului diferențial și realizarea planului terapeutic de intervenție: (Jurcău și Jurcău, 1999)

Aspectul fonator (intensitatea și direcția undei de aer);

Aspectul articulator (praxia buzelor, maxilarului, a limbii);

Aspectul auditiv (dirijarea undei de aer și capacitatea de diferențiere fonematică);

Aspectul lingvistic (dezvoltarea laturii lexico-gramaticale a limbajului)

La nivelul Centrului Logopedic Interșcolar Cluj, în anul școlar 2020-2021, numărul elevilor și preșcolarilor depistați și diagnosticați cu tulburări în sfera limbajului și comunicării, precum și rezultatele demersului terapeutic este evidențiată în tabelele de mai jos.

Tabel 1. Număr de preșcolari/ elevi care au fost depistați și diagnosticați cu tulburări de limbaj, în anul școlar 2020 -2021

Categorie beneficiari	Număr subiecți evaluați/ examinați	Număr subiecți depistați cu tulburări de limbaj
Preșcolari	12090	1148
Elevi	20845	1737
Total	32935	2885

Tabel 2. Ilustrarea categoriilor diagnostice identificate și a numărului de cazuri Județul / Cluj

Tip	Număr
Tulburări de pronunție/ articulare	2543
Tulburări de ritm și fluență a vorbirii	35
Tulburări ale limbajului scris-citit	248
Tulburări de dezvoltare a limbajului	137
Tulburări de voce	4
Tulburări de limbaj asociate cu Sindrom Down, autism	45
Alte tulburări (de precizat)	37
Mutism selectiv, rinolalie adhd	

Tabel 3. Număr de preșcolari/ elevi care au beneficiat de terapie logopedică în anul școlar 2020 -2021

	Planificați	Prezenți	Corecți	Ameliorați	Staționari care au	Staționari care nu au
Preșc.	392	341	196	149	3	44
Elevi	728	668	367	293	15	53
TOTAL	1120	1009	563	442	18	97

Fig. 1. Reprezentare grafică privind evoluția intervenției logopedice derulată la nivel de CLI Cluj, pentru preșcolari, anul 2020-2021

Fig. 2. Reprezentare grafică privind evoluția intervenției logopedice derulată la nivel de CLI pentru școlari, Cluj, anul școlar 2020-2021

Model fișă de evaluare logopedică. Aplicații

Fișa de evaluare logopedică este un instrument foarte util în activitatea CLI. Aceasta ajută atât la condensarea datelor relevante despre copii, cât și la conturarea diagnosticului logopedic, dar și la conturarea demersului terapeutic. Fișa elaborată se adresează în principal elevilor din ciclul primar, dar se poate aplica și preșcolarilor din grupa mare.

Fișa de evaluare logopedică vizează atât aspecte cu privire la dezvoltarea psihomotorie, cât și aspecte cu privire la pronunție și articulare, având în vedere că cele mai frecvent întâlnite tulburări de limbaj, la vârsta vizată, sunt cele de pronunție.

Aspectele vizate sunt prin fișa de caracterizare logopedică propusă sunt:

Schemă corporală: Să deseneze omul, să denumească părțile corpului și să cunoască rolul/funcționalitatea acestora ; să-și cunoască propria lateralitate (stânga-dreapta) și tranzitiv (în oglindă).

Culori, forme și dimensiuni: Să denumească culorile și să le folosească adecvat într-un desen, respectând culoarea naturală , să denumească formele geometrice și să le asocieze cu diferite corpuri geometrice întâlnite în mediul înconjurător, să realizeze comparațiile: mai mare/mic, lung/scurt, înalt/scund, gros/subțire sau " la fel".

Orientare spațială și temporală: Să recunoască spațiul din imediata apropiere, a pozițiilor spațiale: lângă, în față, în spate, pe, în, deasupra; denumirea anotimpurilor, a zilelor săptămânii, a momentelor principale ale zilei, orientarea după orarul școlar și ceas.

Audiția, atenția, memoria auditivă și nivelul de dezvoltare a auzului fonematic: Să distingă sunetele din natură și să le reproducă vocal, să memoreze și să reproducă scurte fragmente ritmice, melodice, serii de silabe și cuvinte.; să identifice sunetul în cele trei poziții din cuvânt; să recunoască sunetele apropiate acustic și ca loc de articulare.

Pronunția: Să emită vocal toate sunetele limbii române printr-o articulare corectă și clară.

Vocabular: Să aibă cunoștință de propria identitate: nume, familie; Să cunoască noțiunile categoricale: fructe, legume, animale, îmbrăcăminte, jucării, mobilier, mijloace de transport și meserii; Să folosească propoziții simple și propoziții dezvoltate – însușiri ale obiectelor, respectând structura gramaticală în ceea ce privește numerația, articolele hotărâte și nehotărâte

Studiul de caz. Aplicații

În continuare se va detalia un caz depistat cu dificultăți în articularea sunetului R. După procesul de evaluare s-a configurat diagnosticul de dislalie monomorfă, rotacism. Copilul este înscris în clasa pregătitoare.

În etapa de depistare copilul a fost solicitat să numere până la zece și să reproducă după model cuvintele: măr, rață, barcă, precum și sunetul R izolat. Au fost identificate deficite articulatorii atât la nivel de sunet izolat, cât și la nivel de cuvânt și propus copilul pentru o evaluare cu scop diagnostic. Rezultatele evaluării cu scop diagnostic au fost condensate în fișa de evaluare logopedică, prezentată în anexa articolului, in extenso

Fișa logopedică de evaluare

Date: R.S.

Clasa Pregătitoare E

An școlar 2020-2021

Diagnostic dislalie/rotacism

Cauze: funcționale

Sunete afectate R

Motricitate generală și fină: mobilitate bună

Aparatul fono-articulator: fără modificări la nivelul buzelor/limbii/dinților

Respirație: orală și nazală bine diferențiate, preponderent costo-abdominală

Mișcări fonoarticulatorii: deficitare, vibrează partea posterioară a limbii în producerea sunetului R, nu sunt identificate alte tulburări articulatorii

Aparatul auditiv: auz funcțional, sunt declarate pierderi de auz

Tabel 4- Rezultatele inițiale și finale în evaluarea abilităților lingvistice și prelingvistice

Stucturi perceptiv motrice	Schemă corporală		Culori, forme și dimensiuni		Orientare spațială și temporală	
	Evaluare inițială		Evaluare inițială		Evaluare inițială	
	B		B		B	
Audiție	Diferențiere auditivă		Diferențiere ritmică		Diferențiere fonematică	
	Evaluare inițială		Evaluare inițială		Evaluare inițială	Evaluare finală
	B		B		B	B
Pronunție	Sunetepronunțate individual		Sunete în silabe și în cuvinte		Sunet în propoziții	
	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală
	I	B	I	B	I	B
Dezvoltarea Vocabularului	Cuvinte		Propoziții simple și dezvoltate		Structură gramaticală	
	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală
	S	B	S	B	S	B

În dreptul rezultatelor se va consemna un calificativ (**I. S. B.**), corespunzător cu performanța slabă/insuficientă, medie sau bună.

Obs: În urma evaluării inițiale s-a constatat că elevul pronunță uvular sunetul R. De asemenea, s-au identificat deficite la nivelul abilităților de procesare fonologică și în accesarea lexic-semantică.

Având în vedere aceste aspecte și s-a propus un plan de intervenție delimitat pe următoarele aspecte:

- Preachiziții ale limbajului (motricitate grosieră, motricitate fină, respirație, auz fonematic și procesări fonologice);
- Formarea unei baze articulatorii corecte pentru sunetul R;
- Consolidarea și automatizarea pronunției sunetului R.

Obiectivele și resursele angrenate în vederea implementării programului de intervenție sunt (Vrășmaș, Stănică, 1997, Preda, 2006; Hațegan. 2015):

1. Dezvoltarea mobilității generale (exerciții de gimnastică generală – jocuri de mișcare pentru cap – aplecare,/rotire, mâini – aplaudat, trunchi, picioare- mers ritmic);
2. Dezvoltarea mobilității aparatului articulator. Se demonstrează și execută prin imitație:
 - exerciții pentru mobilitatea feței – ex de expresie facială, râs/supărare/încruntare, etc.
 - exerciții pentru gimnastica maxilarelor – ex. imitare mestecatul gumei, ex. deridicare/coborâre, dreapta/stânga, înainte/înapoi a mandibulei;
 - exerciții pentru gimnastica buzelor – întindere / rotunjire / țuguire / acoperire / vibrație
 - exerciții pentru gimnastica limbii – scoatere/retragere, sus/jos, lopată/săgeată/cupă etc.

- exerciții pentru palatul moale, mușchii faringelui și vestibulului faringian – tuse/căscat/înghițire etc.
- 3. Dezvoltarea respirației corecte. Se demonstrează și antrenează copilul să execute prin imitație exerciții de gimnastică respiratorie – ex. de suflat, inspir-expir ritmic, scurt/prelungit;
- 4. Educarea auzului fonematic (Formarea percepției fonetice corecte (sunete izolat) și antrenarea auzului fonematic prin următoarele exerciții):
 - exerciții de imitare a diferitelor sunete (onomatopee) care vor fi pronunțate la început cu voce șoptită, apoi cu voce tare, în ritmuri diferite;
 - exerciții de pronunțare a unor serii de silabe opuse și paronime, cu scopul de antrena intens analizatorul auditiv;
 - exerciții de separare în silabe a cuvântului care conține sunetul deficitar, analiza și sinteza fonetică a cuvântului respectiv;
 - exerciții de recunoaștere a cuvintelor care conțin sunetul țintă, după material verbal sau imagini;
 - exerciții de recunoaștere a sunetului în poziția inițială/mediană/finală a cuvântului dat;
- 5. Pregătirea emiterii sunetului R. Se lucrează pe onomatopee pentru emiterea spontană a sunetului R: ceasul – TRRR! / mașina curse – DRRR! / frig – BRRR! / cioara CRRRA! etc.. Având în vedere faptul că programul de intervenție se adresează unui elev aflat în clasa pregătitoare, emiterea spontană este îngemănată cu procedee și tehnici ortofonice (se umflăobrajii și se suflă cu putere peste limba care vibrează între buze și treptat se retrage în gură- asociem

acest mod de pronunție cu o vocală, vibrație + a/ e/ i/ o/ u); pe vârful limbii copilului se pun bucățele de hârtie, copilul trebuie să apese vârful limbii de cerul gurii, apoi printr-o suflare bruscă să arunce hârtia afară; copilulpoziționează limba în spatele incisivilor superiori, respectiv fără a desprinde marginile limbii de dinți inspiră și expiră repede...sacadat, apoi din ce în ce mai prelungit + vocală (eventual având și o hârtie în fața gurii, pe care să o facă să vibreze). De asemenea, sunt propuse și o serie de procedee de derivare a sunetului din sunetele pronunțate corect (derivare din sunetele apropiate ca loc de articulare - pronunție rapidă TE-DE..T-D-T-D, cu scurte impulsuri sub bărbie în momentul pronunției, darpronunțându-se T-D printr-o presiune expiratorie copilul împinge aerul în afară, ceea ce provoacă vibrația vârfului limbii; se pronunță LLL, iar cu un bețișor igenic/spatulă sau degetul copilului se se mișcă lateral , stânga-dreapta repede sub limbă.Pronunțarea repetată și prelungită a lui LELELE se transformă printr-o ușoară apăsare pe bărbie înRE; se pronunță HHH prelungit, iar cu un bețișor igenic/spatulă sau degetul copilului se se mișcă repede sub limbă, sus-jos; se pronunță ZZZ prelungit și se dau scurte impulsuri sub bărbie sauZZZ prelungit cu gura larg deschisă printr-o ușoară depărtare a maxilarului și ridicarea bruscă a vârfului limbii; se ține limba sus, pe alveole, cu spatula plasată sub vârful ei (ca să se lipească de măselele superioare) și cerem copilului să sufle cu putere. Se poate încerca același

- procedeu , cu mușcătura limbii lateral) (Bodea Hațegan, 2016, Moldova, 2006, Vrășmaș, Stănică, 1997).
6. Antrenarea și consolidarea sunetului R emis corect. În această etapă se urmărește consolidarea sunetului R. Se pornește dela demonstrarea și pronunția sunetului R cu voce tare, iar apoi se construiesc silabe, grupuri de sunete, cuvinte cu R și celelalte sunete din limba română:
 - exerciții în silabe directe prelungit: rrra, rrre, rrrri, rrro, rrru, rrră, rrrâ șineprelungit: ra, re, ri, ro, ru, ră, râ;
 - exerciții în poziție intervocalică cu vocale similare: ara, ere, iri, oro, uru și cu vocale diferite: are, eri, ore;
 - exerciții în silabe inverse prelungit: asss, errr, irrr, orrr, urrr, neprelungit: ar, er, ir, or, ur și ex. în logatomi: sas, rer, rir, ror, rur, rol, rap , rat;
 - exerciții în combinații consonantice: cra, scra, tra, fra, gra, spra, stra;
 - cuvinte cu fonemul în poziție inițială, mediană și finală:rac, are, păr;
 - cuvinte monosilabice, bisilabice și polisilabice: ram, mere, coafor etc.
 - cuvinte în care sunetul R este în combinație consonantică: arbore, crin, sprinten etc.
 - exerciții de transformare a cuvintelor prin înlocuire de silabe și structuri verbale progresive prin adăuie.
 7. Antrenarea pronunției sunetului prin diferențierea acestuia de celelalte sunete din inventarul limbii române. Diferențierea se realizează la nivel de sunet izolat, la nivel de silabă și cuvânt. Diferențierea sunetului R se bazează pe demonstrație și imitație:
 - exerciții de diferențierea sunetelor cu punct de articulare diferit și apropiat, cu sonoritate asemănătoare (ex. ra-da; ra-la);
 - exerciții cu paronime:(ramă-lamă).
 8. Fixarea sunetului corect emis în vorbirea spontană prin parcurgerea etapei de automatizare. În această etapă se introducerea sunetului R în propoziții, texte.
 - exerciții de pronunție a unor propoziții simple în care sunetul R este prezent în cuvinte la început, în mijloc și în finalul propoziției; propoziții cu partea inițială sau finală constantă; propoziții cu frecvență mare a fonemului R; propoziții afirmative, negative, interogative sau exclamative
 - exerciții de antrenare a sunetului R în scurte texte, povestiri, poezii și ghicitori;
 9. Povestiri și repovestiri după imagini;
 - memorarea unor poezii scurte, ghicitori,proverbe;
 - povestire oral/scris a unei povești –la început în episoade, iar apoi în întregime.
- Exemplu de material verbal utilizat în această etapă a terapiei (Jurcău, Jurcău, 1999, Gherle, 2010, Panțiru et al, 2003)
- Roșia e rotundă.
 - Raul a răspuns repede?
 - Ce mare e camera!
 - Crina nu vrea castravete.
 - Perdeaua are franjuri portocalii.
 - În șir e un fir.
10. Pronunță după mine sau citește poezia!
 - Dacă pui un picioruș
 - Faci din P un R acuși
 - Poți să scrii cu el: rucsac
 - Radu, roșu, roată, rac

Concluzii

Prin parcurgerea acestui demers terapeutic, pe parcursul unui an școlar, s-a reușit atingerea obiectivelor stabilite și corectarea pronunției copilului. Era de așteptat ca la vârsta de 6 ani, corectarea rotacismului să fie una mai dificilă și mai de lungă durată, de aceea recomandăm abordarea timpurie a acestei tulburări de pronunție, nu mai târziu de 4.5 ani.

Fișa de evaluare și direcțiile de abordare logopedică mai sus delimitate pot fi repere pentru terapia logopedică adresată copilului cu tulburare de pronunție, cu dezvoltare tipică, dar pot fi adaptate și în activitățile terapeutice derulate în contextul tulburării de pronunție secundare unei dizabilități.

Bibliografie

- Bodea Hațegan, C. (2016). Logopedia – Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise, București: Editura Trei.
- Gherle, Ș. (2010). Minighid logopedic și eu vreau să vorbesc corect, București: Editura Universitară.
- Jurcău, E., Jurcău N. (1999). Învățăm să vorbim corect, Cluj-Napoca: Editura Printek.
- Moldovan, I. (2006). Corectarea tulburărilor limbajului oral, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- Panțiru, D., Bota, A., Goga, C., Zăhan, D. (2003). Potrivim cuvinte, Cluj-Napoca: Casa Corpului Didactic.
- Preda, V. (2006). Programe de intervenție timpurie și practici educative destinate copiilor cu dizabilități sau cu întârziere în dezvoltare, Revista de Psihopedagogie, 1, p. 77-96.
- Vrășmaș, E., Stănică, C. (1997). Terapia tulburărilor de limbaj, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- XXX (2011). O.M. 5555 / 2011 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională.
- XXX (2017). O.M. 5555/2017-Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea centrelor și cabinetelor logopedice interșcolare - art. 4.
- Free Educational Clip Art Greenstreet 10,000 Clipart essential PC CD –ROM

Anexa 1***Fișa logopedică de evaluarea copilului.- Model de fișă***

Clasa/Grupa.....

An școlar.....

Diagnostic.....

Cauze: organice/funcționale.....

Sunete afectate.....

Motricitate generală și fină: mobilitate bună/coordonare deficitară

Aparatul fono-articulator: fără modificări/cu malformații la nivelul buzelor/limbii/dinților

Respirație: normală/cu dificultăți.

Mișcări fonoarticulatorii: normale/deficitară

Aparatul auditiv: auz normal/ cu pierderi de auz

Structuri perceptiv motrice	Schemă corporală		Culori, forme și dimensiuni		Orientare spațială și temporală	
	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală
Rezultatele testării inițiale/finale	B ¹					

Audiție	Diferențiere auditivă		Diferențiere ritmică		Diferențiere fonematică	
	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală
Rezultatele testării inițiale/finale						

Pronunție	Sunete pronunțate individual		Sunete în silabe și în cuvinte		Sunete în propoziții	
	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală
Rezultatele testării inițiale/finale						

Dezvoltarea Vocabularului	Cuvinte		Propoziții simple și dezvoltate		Structură gramaticală	
	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală	Evaluare inițială	Evaluare finală
Rezultatele testării inițiale/finale						

Schema corporală/ testare inițialăRezultat: **I. S. B.** (se încercuiește calificativul)

¹În dreptul rezultatelor se va consemna un calificativ (**I. S. B.**), corespunzător cu performanța slabă/insuficientă, medie sau bună.

Sarcini: Desenează fața copilului!

Denumește părțile corpului omenesc!

Desenează inima în partea stângă a corpului uman!

Cu ce parte a corpului putem vorbi? Dar auzi?

Se evaluează nivelul de cunoaștere a corpului uman: denumirea părților corpului , funcționalitatea acestuia și lateralitatea.

Culori, forme și dimensiuni/ testare inițială
calificativul)

Rezultat: **I. S. B.** (se încercuiește

Sarcini:

Ce observi în desen?

Colorează desenul în culori naturale! Denumeste culorile folosite?

Ce formă au ferestrele? Dar ușa, acoperișul casei, soarele, bradul ?

Desenează alături figurile geometrice corespunzătoare!

Cum este bradul față de casă?

Se evaluează nivelul de cunoaștere a culorilor, formelor și dimensiunilor: denumirea culorilor principale și secundare, folosirea adecvată a acestora; recunoașterea formelor geometrice din natură, desenarea pătratului, dreptunghiului, trapezului, cercului și triunghiului; realizarea comparației "mai înalt".

Orintare spațială și temporală/ testare inițială

Rezultat: **I. S. B.** (se încercuiește calificativul)

Sarcini: Unde locuiești? (strada, cartier, oraș) La ce școală înveți? (școala, clasa)

Unde se află lingura față de pahar?

În ce anotimp ne aflăm? Care sunt fenomenele acestui anotimp?

Care sunt anotimpurile anului?

Care sunt zilele săptămânii?

Care sunt momentele zilei?

Cât este ora?

Desenează un ceas, care să arate ora 8!

Se evaluează nivelul de orientare spațială și temporală: cunoașterea spațiului din imediata apropiere, a pozițiilor spațiale: lângă, în față, în spate, pe, în, deasupra; denumirea anotimpurilor, a zilelor săptămânii, a momentelor principale ale zilei, orientarea după orarul școlar și ceas.

Diferențiere auditivă, ritmică și fonematică/ testare inițială

Rezultat: I. S. B.

Sarcini:

Închide ochii și încearcă să spui ce fel de sunete auzi! Dacă poți le redai prin acțiuni sau voce! (Se reproduc zgomote din natură, onomatopee, instrumente, etc. – la diferite intensități și pe tonuri diferite.)

Vei auzi o serie de sunete cu ritmuri diferite. Va trebui să le reproduci în aceeași ordine!

///...///.../ //...///...// /...///.../// //...///.../// //...///...///...//

(Ritmul poate fi marcat prin percuție, silabe sau melodie)

Repetă după mine seriile de silabe/cuvinte!

Ra-fe da-bi-na ag-as-al-ad lol-fag-tot masă-zece-vestă-caietetc.

Ce sunet auzi la începutul silabei da, se, mi...etc. Dar la începutul cuvântului tren, gară, mare?...etc (Se utilizează albumul logopedic)

Ce sunet auzi la sfârșitul silabei mor, fa, ul...etc. Dar la sfârșitul cuvântului. canapea, arc, foi?...etc.

Spune dacă auzi sunetul R în interiorul cuvântului vară, pastă, gard? Dar sunetul F , în cuvintele: parfum, cafea, carte?....etc.

Spune care dintre sunetele acestea (A,Ă,E,I,Î,O,U,) le auzi în următoarele cuvinte: râde, soare, viață, seară, plouă, maieu!

Identifică sunetele date în perechi din următoarele silabe și cuvinte!

Pronunță după mine silabele și cuvintele! (opțional)

S-Z	sa-za	zi-si	sare-zare	vaze-vase	desenează	interzis
S-T	so-to	ta-sa	sobă-tobă	pat-pas	sertar	tuse
S-F	si-fi	fe-se	sete-fete	puf-pus	fus	sufragerie
S-Ș	su-șu	șă-să	peste-pește	duș-dus	șosea	sași
S-J	sa-ja	je-se	sar-jar	rus-ruj	jerseu	sejur
S-Ț	să-ță	ți-si	țap-sap	pus-puț	soț	țesut
S-Ț	si-ci	ce-se	ceară-seară	cioc-soc	seceră	cinstit
Z-T	zo-to	ta-za	zar-dar	cad-caz	zidar	doză
Z-J	ze-je	jă-ză	jar-zar	cozi-coji	jacuzzi	
Ș-J	ș-a-ja	ju-șu	șoc-joc	prăjit-prășit	jucăuș	veștejite
Ș-Ț	șe-ce	ci-și	cioc-șoc	duș-duci	ceașcă	șunci
Ț-T	ța-ta	to-țo	față-fată	șort-șorț	tăieței	lățit
Ț-Ț	țe-ce	ci-ți	ține-cine	înțepă-înceapă	dulceață	țânci
Ț-Ț	ce-ge	gi-ci	rece-rege	fagi-faci	geci	
Ț-T	ce-te	ti-ci	tel-cel	saci-sat	ceată	tocit
L-R	la-ra	ro-lo	lamă-ramă	ger-gel	balaur	rol
L-N	lă-nă	nu-lu	laș-naș	ban-bal	balon	luni
L-D	la-da	du-lu	lupă-după	cad-cal	ladă	deloc
F-V	fa-va	vi-fi	far-var	vise-fise	vârf	fluviu
F-P	fo-po	pa-fa	ficat-picat	ceapă-ceafă	Filip	pamflet
D-T	de-te	ti-di	duș-tuș	pături-păduri	dată	întinde
D-N	di-ni	ne-de	dor-nor	sun-sud	nod	dinte
D-B	da-ba	bi-di	bac-dac	doi-boi	bidon	dâmb
D-G	da-ga	go-do	gata-data	odor-ogor	gard	dig
T-C	ta-ca	co-to	tos-cos	sărac-sărat	cort	antic
T-N	ta-na	nu-tu	noi-toi	bat-ban	ton	înot
M-N	mi-ni	ne-me	nai-mai	ramă-rană	mâine	nămeți
M-B	ma-ba	bi-mi	bască-mască	mama-baba	îmbrăcat	Bum!
M-P	mă-pă	pi-mi	măr-păr	pasă-masă	împins	pom
M-V	mo-vo	va-ma	văr-măr	lamă-lavă	vreme	mov
P-B	pa-ba	bă-pă	pilă-bilă	bombă-pompă	porumb	
C-G	ca-ga	gu-cu	când-gând	stâncă-stângă	covrig	gâscă

C-H	ca-ha hu-cu	horn-corn	cărți-hărți	hanorac
G-H	go-ho hă-gă	hală-gală	gaz-haz	hangar

Pronunția sunetelor: individuală, în silabe, cuvinte și propoziții/ testare inițială Rezultat: **I. S. B.**

Sarcini: Pronunță după mine sunetele:

A....AAAAA.....A-.A-A-A Ă.....ĂĂĂĂĂ.....Ă-Ă-Ă-Ă E....EEEEEE.....E-.E-E-E
O....OOOOO.....O-O-O-O I.....IIIII.....I-I-I-I Î.....ÎÎÎÎÎ.....Î-Î-Î-Î U....UUUUU.....U-U-U-U

Pronunță după mine cuvintele:

miere maieu oale plouă baie tricou luai tăiai eu zmeu iarbă coamă seară stea

Pronunță după mine sunetele, silabele, cuvintele și propozițiile următoare:

S...SSSSS...S-S-S-S sa as sas sac scaun sprâncene stradă vase asfalt castane cos concurs
Sanda stă la soare. Casa e deschisă. Miros un os.
Z...ZZZZ...Z-Z-Z-Z za az zaz zar zăpadă zbor zgomot vază război frunză miez prânz
Zoica are un zmeu. Am o poză cu Azor. E un trapez roz.
Ș...SSSSS...Ș-Ș-Ș-Ș șa aș șaș șoim șifonat școală șnur șterge ușă iepurași pește cocoș
Și eu vreau la ștrand! Am frișcă în ceașcă. Un copilaș e la săniuș.
J...JJJJJ...J-J-J-J ja aj jaj joi jucării coajă obraji tejghea cârjă injecție etaj oranj
Jianu e jocheu. Mânjiu stau în grajd. Duc un bagaj la Cluj.
Ț...Ț-Ț-Ț-Ț ța aț țăț țipă țelină țiglă ață saboți lecție colți părinți mați braț
Țăranul are un țăp. Sunt mulți țăntari. Lângă podeț e un struț.
Č...Č-Č-Č-Č cea ace ciaci ciob ciorchine ceapă cercei abecedar picior capace ghiveci
Ciocănitorea are cioc. Muncitorul are căciulă. Are zece ace.
Ğ...Ğ-Ğ-Ğ-Ğ gea age giagi gel geamantan girafă gimnastică deget pagini fuge mingi
Gina stă la geam. Regina are mărgelă. Ea fuge la colegi.
R...RRRRR...R-R-R-R ra ar rar ren roșie oraș perdea brad tren stradă creion covrig abur
Rică râde. Gardul e maro. În penar am un orar.
L...L-L-L-L la al lal lin dulap albină cald film colț plantă clasă chiflă animal
Lacul e limpede. Vlad e la oglindă. Pe deal e un miel.
P...P-P-P-P pa ap pap pod pisică plic prune apă lampă șapcă dop anotimp
În penar am un pix. Am pepene și căpșuni. Pe câmp e nisip.
B...B-B-B-B ba ab bab bec banane bloc aburi lebădă zâmbet umbrelă cub cerb
Lângă brad e o bancă. Albinele zboară. Văd un corb în cuib!
M...M-M-M-M ma am mam măr monede temă legume romb cizme pom film
Mihai merge la mama. Ia o jumătate de lămâie! Citim un basm.
N...N-N-N-N na an nan nouă nufăr zână ananas bancă cântec întind păun corn
Noi bem nectar. La cabană e un câine. Pe scaun e un lighean.
T...T-T-T-T ta at ata tiv tigaie triumphi fată cetate fructe pește bilet asfalt
Telefonul are ton. Harta e pe perete. Pun lacăt la cort.
D...D-D-D-D da ad dad deal drapel ladă radio oglindă verde ghiozdan umed nord
Desenez un dragon! Cade zăpada! Prind un ied.
C...C-C-C-C cu uc cuc caiet clasă cretă pachet borcan scrimă scor fructe cojoc
Copilul are un cub. Anca se joacă cu pisica. Pe foc e un ibric.
G...G-G-G-G ga ag gag gât găleată glob grajd egal magazin stânga agrafă catalog
Ghiozdanul e gol. Ogarul aleargă. Aleg un covrig.
H...HHHHH...H-H-H-H ha ah hah horn hotel hanorac pahare zahăr odihnă șah
Horea face haz. Mihnea e harnic. Joci șah?
F...FFFFF...F-F-F-F fa af faf fân furtun flaut fragi sifon alfabet refren cartof vârf
Fata e frumoasă. Catifeaua e pufoasă. Am un coif cu puf.
V...VVVVV...V-V-V-V va av vav voi vulpe veioză vreme vistar covor poveste morcov
Varza e verde. Pe tavan e var. Elevul e bolnav?